

Dragørs vægtere

Delvis efter manuskript af Valdemar Holm

Det var sædvane, at vægterne blev rekrutteret blandt tidligere søfolk. Almindeligvis tiltrådte de i en alder af 50-60 år.

Der var fire mand ansat, som havde hver sit kvarter i den gamle bykerne. Om aftenen, inden nattens runder, skulde de melde sig hos byens foged, og om morgenen afgive beretning hvis usædvanlige hændelser var indtruffet. Der var opstillet to små træhuse, der tjente som læskure i hårdt vejr.

Skønt vægterne var ansat under byens styre, måtte de selv opkræve deres løn hos byens husejere. Taksten var 4 skilling for hver skorsten. Senere da man gik bort fra den gamle møntenhed, blev der tale om 10 øre pr. skorsten. Dog skulle der højst betales for to skorstene.

Foruden vægtergerningen, skulle de fire mand feje byens hovedrendesten to gange om ugen.

Af de sidst fungerende vægtere under det gamle system kan nævnes:

Jan Jensen Jans (1819-1910), forhenværende sømand og fisker, boede i Stormgade 4. Var i tjeneste omkring 1890. Hans datter Grith var gift med sømand Johan Christian Lorentzen (1858-1905), og snedkermester Jens Peter Lorentzen (1884-) var søn af dette ægteskab.

Svend Jansen (1830-1906) var også tidligere sømand - en høj og kraftig mand - som havde bopæl på Badstuevælen 6, og virkede indtil slutningen af forrige århundrede. Hans kone var født Kjempe og søster til Svend Kjempe. Vægterens datter blev gift med lods Anders Peter Sørensen (1854-1938).

Mogens Albertsen Mogensen (1827-1905) boede først i Bjergerlav 9, senere i Skipperstræde 10. Blev i 1903 afløst som vægter af sin søn, *Hans Mogensen* (1849-1919), der var gift med Bodil Knud Andersens, var kendt for sin gode sangstemme. De fik senere bopæl i Strandgade 28. En broder til Hans Mogensen, Albert (1853-1922), ejede huset Strandstræde 16. En søn af denne var Magnus Albert Mogensen (1880-), kok på fyrskibet og fader til civilingeniør Alfred Frants Mogensen.

Mathias Wilhelm Wiil (1845-1910), forhenværende styrmand, søn af vævemester Wilhelm Conrad Wiil i Stormgade 8. Mathias Wiil var gift med Kirsten Broders, datter af byskriveren Peder Pedersen Broders, Bymandsgade 24. Lars Frennesson (1841-1909), kaldet Frandsen, var oprindelig arbejdsmand, var født i Sverige og havde haft arbejde på gårdene i Store Magleby. Havde bopæl i Lodsstræde 11.

Anders Svendsen Hermann (1852-1912), forhenværende sømand, var fader til graver ved Dragør Kirke, Peter Sigfred Svendsen, Bjergerlav 4. Anders Svendsen havde bopæl i Strandstræde 21, hvilket hus senere (1973) ejedes af sønndatteren Clara Svendsen.

Hendrik Crillesen Jans (1851-1934), med bopæl på Hollandsfed 3, var vægter i begyndelsen af dette århundrede (1910) og var alene om bestillingen.

Det gamle system med fire vægttere var ophørt. Der var indført en ny kommunalordning, fogeden var ikke mere leder af kommunestyret. Der var valgt en kommunalbestyrelse med en formand, og den første i dette embede var Hendrik Peter Greisen, Sønderstræde 14-16. Louis Cornelius Palm (1902-), tidligere fisker, søn af fisker John Palm, Strandstræde 28. Louis Palm blev byens sidste vægter, og afsluttede denne gamle institution. Den blev under krigen 1940-45 - under den politiløse tid - afløst af et vagtværn, og efter krigen blev bevogtningstjenesten overtaget af politiet.

I paragraf 6 i vægternes instruktion stod der:

Udbryder ild i byen skal de støde i piben og råbe brand og på det hurtigste ved anskrig og ved at banke på låger, døre eller vinduesskodder underrette beboerne.

Der var oprindeligt 4 vægttere i byen, der hver nat gik og sang i byens gader. Det var som oftest søfolk, der gik tidligt i land, der fik job som vægttere. Ordningen med 4 vægttere eksisterede til 1921, og en ordning med en enkelt vægter (L. Palm) fortsatte til anden verdenskrig.

Vægterne opkrævede selv deres løn. De gik fra hus til hus. Taksten var 10 øre pr. skorsten, dog var 20 øre maksimum, også selvom huset havde flere skorstene.

Forskellige steder i byen var der opstillet skure, hvor vægterne kunne søge ly, når vejret var dårligt. Det sidste af disse stod i von Ostensgade.